

Ross Perot, un tercer en molta discòrdia

Aquestes eleccions, també, tindran sempre, en el record, un element inusual. Per primera vegada en la història recent un tercer candidat s'enfrontava als representants dels dos grans partits.

Quan faltava una setmana per a les eleccions, sobtadament, les enquestes revelaven una puja substancial del vot a Perot i, simultàniament, un descens del vot a Clinton. Bush conservava els seus vots, i això era la seua arma millor —i gairebé única—. El nerviosisme s'apoderà dels polítics de tots dos partits. No tant per la possibilitat que Perot guanyés com per la distracció que introduïa en les conductes clàssiques de l'electorat nord-americà.

On, tanmateix, hi havia un nerviosisme gran era al quarter general de Clinton, a Little Rock. Els demòcrates no veien clara la jugada de Perot de tornar a presentar-se al darrer moment, que robava a Clinton una bona part del que havia de ser un vot de càstig contra Bush. El rumor que aquest retorn havia estat propiciat des del partit republicà mateix havia caigut com una bomba i ja hi havia qui parlava obertament de joc brut.

Però Perot mateix s'encarregà de contrabançar el mal. Quan les enquestes posaven més a la baixa Clinton, va llançar el seu atac més furibund contra Bush. El va acusar d'haver fabricat un complot contra la seua filla per muntar un escàndol el dia del casament, el juliol proppassat. L'afirmació, feta sense proves, va deixar en mala posició Perot (que sempre ha tingut fama de ser una miqueta paranoic), però també va fer mal a Bush, que no va aconseguir de defugir la guerra d'acusacions brutes i baixes que ell mateix havia iniciat amb els rumors sobre l'etapa londinenca de Clinton.

Aparentment, doncs, Perot repartia a tort i dret les conseqüències de la seua participació electoral.

Amb tot, la seua presència ha tingut un altre valor polític i simbòlic suplementari: impedir la identificació en dos camps absolutament antagònics dels dos principals candidats a president. Sobre el paper, i en això es basava la campanya demòcrata, Bill Clinton era l'antítesi de George Bush en pràcticament tots els terrenys. Jove contra vell, heroi de guerra contra objector, aristòcrata contra popular, sudista contra ianqui, fill de família clàssica contra fill de família moder-

Ross Perot va obtenir el 19% dels vots populars.

ARXIU

na. George Bush, nascut a Nova Anglaterra, encara que assentat a Texas, encarna un model d'americà en vies d'extinció. Educat encara més en paràmetres europeus que no americans, resultaria impensable (per exemple) de veure'l tocar rock amb un saxo en qualsevol festa. Clinton, en canvi, es posava les *rayban* per a fer-ho, per molt fosc que fos el local. La senyora de Bush, Barbara, és d'un activisme notable —hi ha qui diu que seria millor candidata que no el seu marit—, però mai de la vida no es posarà a competir en cap camp amb ell. En canvi, Hillary Clinton és una advocada de notable fama, que es calcula que guanya quatre vegades el sou de governador del seu marit i que ja ha advertit que té idees pròpies i que no pensa combregar en tot amb Clinton.

Pel mig Ross Perot representa en aquest terreny un híbrid: pròxim a Bush pel que fa a muller i valors tradicionals (de fet la senyora Perot és, de totes elles, la més de cuinar i fregar), però se'n desmarca obertament en la manera com considera la política i de Washington. I

aquí, en aquest segon punt, coincideix amb Clinton. Per Clinton, governador d'un estat pobre del sud, la imatge de Washington no és la de corrupció general que retrata Perot, però s'acosta notablement a la de desinterès pels problemes reals del país, que també assenyala el multimilionari texà.

I un altre punt de coincidència: Perot i Clinton creuen que la política internacional està molt bé, però que no interessa tant com la política interior i, sobretot, l'economia. Mentrestant, Bush encara es veu ell mateix com el cap de la gran superpotència que ha de tenir la ment posada en tots els racons del món. Una mena de darrer dinosaure de la *guerra freda* que els altres miren amb cara estranya.

Aquest canvi constant de posicions, que sempre en deixava dos d'un costat i un d'un altre, ha acabat afectant la imatge que els experts volien fabricar de cadascun dels candidats, l'han emboirada. I això, en definitiva, és el que ens ha portat a aquest trepidant final de campanya on tot, sis dies abans de les votades, semblava restar en l'aire.

PER QUÈ HA FRACASSAT PEROT

Ross Perot no ha guanyat, però ha deixat una petja profunda. ¿Podia haver guanyat? Tothom coincideix a dir que, si no s'haguera retirat abans de l'agost, Ross Perot podria ser ara el president electe. Ningú no li ho va perdonar, i menys encara quan insistí en la seua fama de poc constant. Durant un dels debats presidencials va dir que ell no es presentaria a la reelecció i que, per tant, només seria president durant quatre anys. La *boutade* —no era una altra cosa que un bluf— li va costar cara. En futbol americà un equip té quatre *downs* per a avançar la pilota deu iardes en territori contrari. Normalment quan, després del tercer *down*, l'equip veu clar que no ho aconseguirà claven un bon xut a la pilota per allunyar-la tant com siga possible en l'altre camp. D'això se'n diu fer un punt. Doncs bé, Perot s'ha guanyat fama de ser un jugador que fa el punt al segon *down*. Sinònim d'inconstant, d'insegur o de poruc, que pot haver-li acabat amargant la campanya. Per sort dels seus contraris. Per cert.

V. P.